

Esa Hintik. ts to 59 / 31.1.1990

M

KITTILÄ 8 JERISJÄRVI KOIVAROVA

Kivikautisen asuinpaikan
koekaivaus 1989
Esa Hintikainen

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	1
KAIVAUSPAIKAN ESITTELY	2
PERUSKARTTAOTE	3
KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	4
KAIVAUSTEKNIikka	4
MAAPERÄ	5
LÖYDÖT	5
YHTEENVETO	6
LUETTELOT KARTOISTA JA KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA	7
KOEKUoppien VAAITUSLUKULUETTELO	8
VALOKUVAT	9
YLEISKARTTA	11
PROFIILIKARTTA	12

JOHDANTO

Koekaivaus Kittilän Koivarovassa katsottiin tarpeelliseksi, koska Koivarova (Kittilä 8) on museovirastoon lähetettyjen irtolöytöjen puolesta löytörikkain muinaisjäännöskohde Jerisjärven alueella. Pienehkö koekaivaus suoritettiin ajalla 4.9.-8.9.1989 Kivikautisena löytöpaikkana kohde on ollut tunnettu jo vuodesta 1919.

Koivarovassa ehdittiin tutkia ainoastaan 17 m². Tutkimusta johti HuK Esa Hintikainen, piirtäjänä oli fil.yo Iwona Iskierka-Hintikainen ja tutkimusavustajana fil. yo Esa Mikkola. Kaivauksella työskenteli kahdeksan muoniolaista kaivajaa.

Tutkimuksen maksoi valtion velvoitettyöillisyysohjelma.

Helsingissä 14.12.1989

KITTIILÄ 8 JERISJÄRVI KOIVAROVA
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Kunta: Kittilä

Kylä: Rauhala (ent. Sirkka)

Tila: Sirkka 41:18

Omistaja: Olavi Poikkijärvi

Omistajan osoite: Kittilä Rauhala 99135 Koivarova

Peruskartta: 2741 02 Jerisjärvi

Kaivauspaikan koordinaatit: $x = 7537\ 06$, $y = 507\ 95$, $z = 260$

Kertomukseen liittyvät löydöt KM 24 849:1-36

Diar. 2.10.1989

Aikaisemmat tutkimukset: A.Erä-Eskon inventointi vuonna 1956

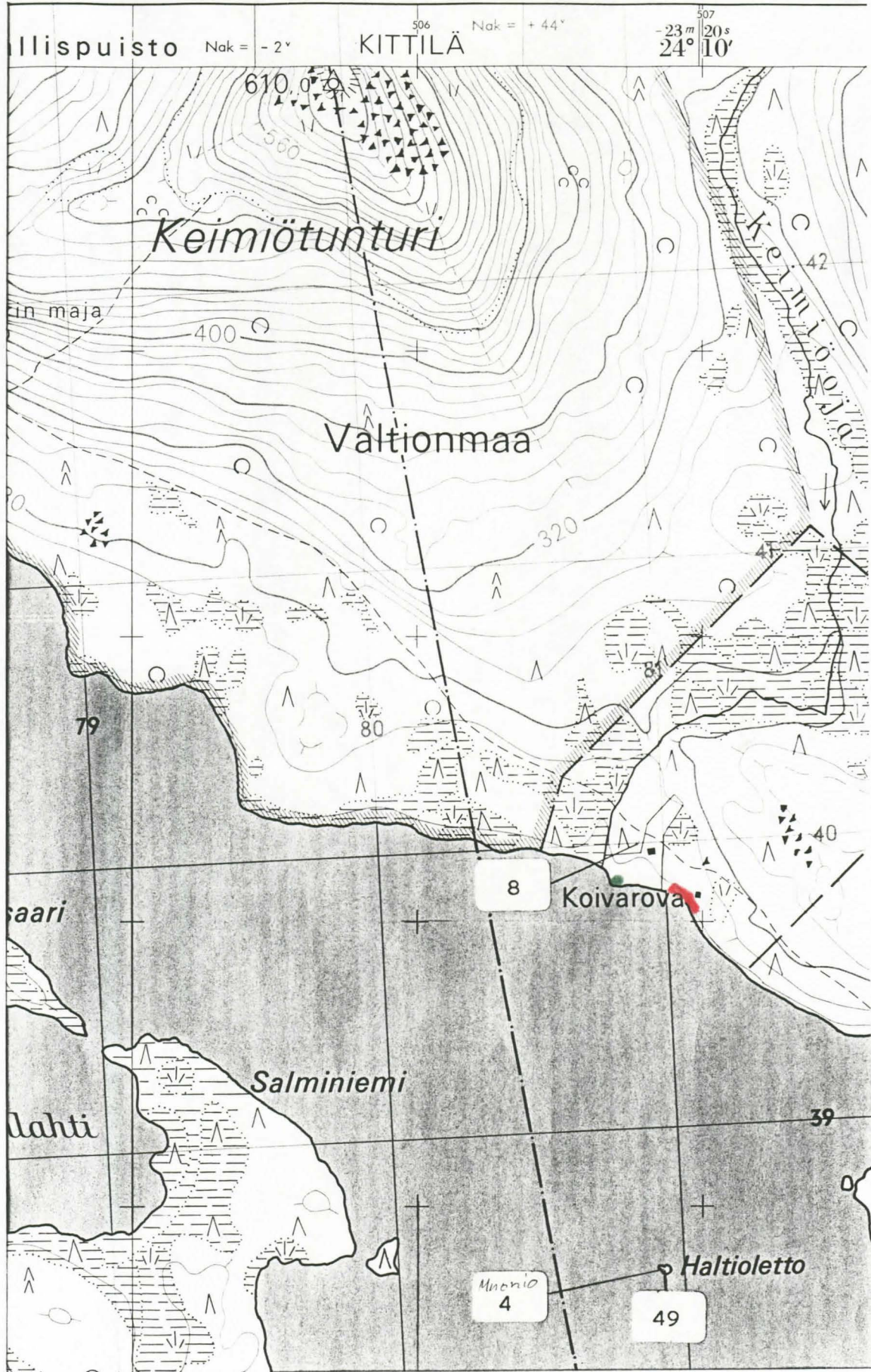
Aikaisemmat löydöt KM 7627:1-6, KM 9630:1-2, 10117:1-4,
KM 14005:1-3

Kertomukseen liittyvät kartat ovat sivuilla 11 ja 12.

Sivut 9 ja 10 ovat kuvatauluja, joissa on kuvia negatiiveista
78213-78220.

Luettelot kartoista, negatiiveista ja koekuoppien vaaituslu-
vuista ovat kertomuksen lopussa.

Ote peruskartasta 1:20 000 2741 02 JERISJÄRVI

Kaivauspaikka on merkitty punaisella ja Kotaniemi vihreällä

KAIVAUSPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Koivarova sijaitsee Jerisjärven koillisrannalla n. 4 km päässä Rauhalan kylästä. Muoniosta Koivarovaan on 37 km. Itse kaivauspaikka sijaitsee Koivarovan tilalla, välittömästi rannan tuntumassa, n. 60 m tilan päärakennuksesta lounaaseen.

Topografialtaan alue on loivasti viettävää rinnettä, mikä päättyy jyrkkään rantatörmään. Kohteen länsi- ja luoteispuolella on tasaista peltoaukeaa, kun taas itäpuoli on jyrkkärinteisempää metsämaastoa. Itse löytöpaikka on vanhaa peltoa jota ei viljellä enää nykyisin.

KAIVAUSTEKNIikka

Kaivauksella käytetyssä koordinaatistossa x kasvoi pohjoiseen ja y itään. Käytössä oli yksi kiintopiste (maakivi), jonka absoluuttinen korkeus on 259,81 m mpy, mikä laskettiin siirtämällä Rauhalan (Kittilä 6) kiintopisteen korkeus Jerisjärven pintaa apuna käyttäen Koivarovaan. Kiintopisteen koordinaatit ovat $x = 102$ $y = 123,5$. Koneen lukema oli 260.

1 x 1 m:n koeruudut merkittiin nauloin ja naruin, kaivaminen suoritettiin lastoilla. Turpeen avaamisen jälkeen kaivaminen suoritettiin 10 cm:n tasoissa, poikkeuksina ruudut, joissa ensimmäisenä kerroksena oli peltomultaa. Multakerros poistettiin yhtenä kaivauskerroksena sen paksuuden vaihdella.

Kaivauksella käytettiin kahta peruslinjaa, $x = 100$ ja $y = 500$, joille koekuopat pääasiallisesti sijoittuvat. Molempien linjojen päihin jätettiin kiinteät paalut (ks. yleiskartta s. 11). Linjojen kompassisuunta ei voitu määrittää, koska alueella on voimakkaita magneettisia häiriöitä.

Alueesta piirrettiin yleiskartta mittakaavaan 1:500 sekä profiilikartta koekuopasta n:o 4. Ruutujen vaaituslukuluettelo on kertomuksen lopussa.

Tutkimuksen jälkeen koekuopat peitettiin.

MAAPERÄ

Koekuopituksen perusteella oli havaittavissa että alueen alkuperäinen podsoliprofiili on jossain määrin tuhoutunut, lähinnä kysymykseen tulee entinen, aiemmin viljelty perunapello (ks. yleiskartta s. 11). Tällä alueella koeruuduissa 8, 9 ja 15 huuhtoutumiskerros puuttui kokonaan, poikkeuksena ruutu 10, jossa kyseinen kerros oli ohut (3 cm), mutta kuitenkin yhtenäinen, multakerroksen paksuus pellolla oli keskimäärin 22 cm ja rikastumishorisontin n. 12 cm.

Peltoalueen ulkopuolella maannosprofiili on vielä suhteellisen steriili. Koekuopassa n:o 4 oli havaittavissa poikkeavaa stratigrafiaa, sillä ruudun profiilissa (ks. kuva 2 s. 10 ja yksityiskohtakartta s. 12) voidaan nähdä kaksi yhtenäistä huuhtoutumiskerrosta, joita erottaa toisistaan tumma nokimaa-kerros hiiliraitoineen.

Muutoin maaperä on paikoin hyvin kivistä, koekuoppia 3, 5, 11 ja 14 ei voitu kaivaa syvemmälle suurien kivilohkareiden vuoksi.

LÖYDÖT

Kvartsikaapimia	5
Kvartsi-iskoksia	81
Pii-iskoksia	2
Palanutta luuta	53 g
Puukon terä	

Kvartsien levintä koekuopittain on esitetty oheisessa taulukossa. Pii-iskokset tulivat koeruudun n:o 4 kerroksista 3 ja 4. Selvä luukeskittymä havaittiin koekuopassa n:o 10 sen toisessa ja kolmannessa kaivauskerroksessa.

Kvartsi-iskosten levinneisyys koeruuduittain

Koeruudun n:o	1. krs	2. krs	3. krs	4. krs
1				
2				
3	1			
4	5	7	3(1)	2
5	6	4(1)		
6	1			
7				
8	11(2)		4	
9	1			
10	7	4	2	
11				
12	2	3		
13				
14	2	4		
15	2			
16	2	1(1)		
17				

Kvartsikaapimien lukumäärä on esitetty suluissa.

YHTEENVETO

Koivarovassa ehdittiin tutkia ainoastaan 17 m² ajalla 4.9.-8.9.1989. Kyseessä on kivikautinen asuinpaikka jolta on runsaasti kiviesineitä irtolöytöinä. Paikallisen muistitiedon mukaan irtolöytöjä on myös Kotaniemeltä, joka sijaitsee n. 200 m:n päässä Koivarovasta, paikalta ei kuitenkaan havaittu mitään asuinpaikkaan viittaavia löytöjä.

Kaivauksella löytyi kvartssia, piitä ja palanutta luuta. Muinaisjäännöskohdetta ei pystytty rajaamaan koekuopin ajanpuutteen vuoksi, voidaan kuitenkin todeta, että suurin osa kaiveutuista 17 koeruudusta sijoittuu asuinpaikan reuna-alueelle.

Jatkotutkimukset ovat tarpeellisia kohteen laajuuden ja tarkemman luonteen selvittämiseksi.

LUETTELO KARTOISTA

	Sivu
Yleiskartta 1:500 A3	11
Profiilikartta koekuopasta n:o 4 1:20	12

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA

78 213	Yleiskuva (panoraama, osa 1) Kuvattu koillisesta.
78 214	Yleiskuva (panoraama, osa 2) Kuvattu koillisesta.
78 215	Yleiskuva (panoraama, osa 3) Kuvattu koillisesta.
78 216	Yleiskuva (panoraama, osa 4) Kuvattu koillisesta.
78 217	Yleiskuva (panoraama, osa 5) Kuvattu koillisesta.
78 218	Koekuoppa n:o 4 ja sen kaksoispuoliprofiili. Kuvattu lounaasta.
78 219	Kaivausalue tutkimuksen jälkeen (panoraama, osa 1). Kuvattu idästä.
78 220	Kaivausalue tutkimuksen jälkeen (panoraama, osa 2). Kuvattu idästä.

KOEKUOPPIEN VAAITUSLUKULUETTELO

Koekuopan n:o	Koordinaatit	Pinta	Pohja
1	95/507	259.11	258,74
2	99/479	259.16	258.76
3	99/489	259.27	258.93
4	99/500	259/15	258.50
5	99/511	259.41	259.01
6	99/521	259.21	259.02
7	100/534	259.39	259.23
8	105/500	259.75	259.34
9	105/510	259.70	259.46
10	109/490	260.07	259.61
11	110/500	260.07	259.83
12	110/510	260.33	259.97
13	110/515	260.52	260.24
14	115/500	260.62	260.31
15	120/490	260.68	260.36
16	120/500	260.61	260.27
17	120/509	vaaitusluvut puuttuvat	

78 213

78 214

78 215

78 216

78 217

KUVA I. YLEISKUVA KAINUOSPAIKASTA, KUUNTU KOILLISESTA.

KITILÄ 8 JERISJÄRVI KOIVAROVA
E. HINTIKAINEN 1989

Yleiskartta

KP 259,89 m mpy

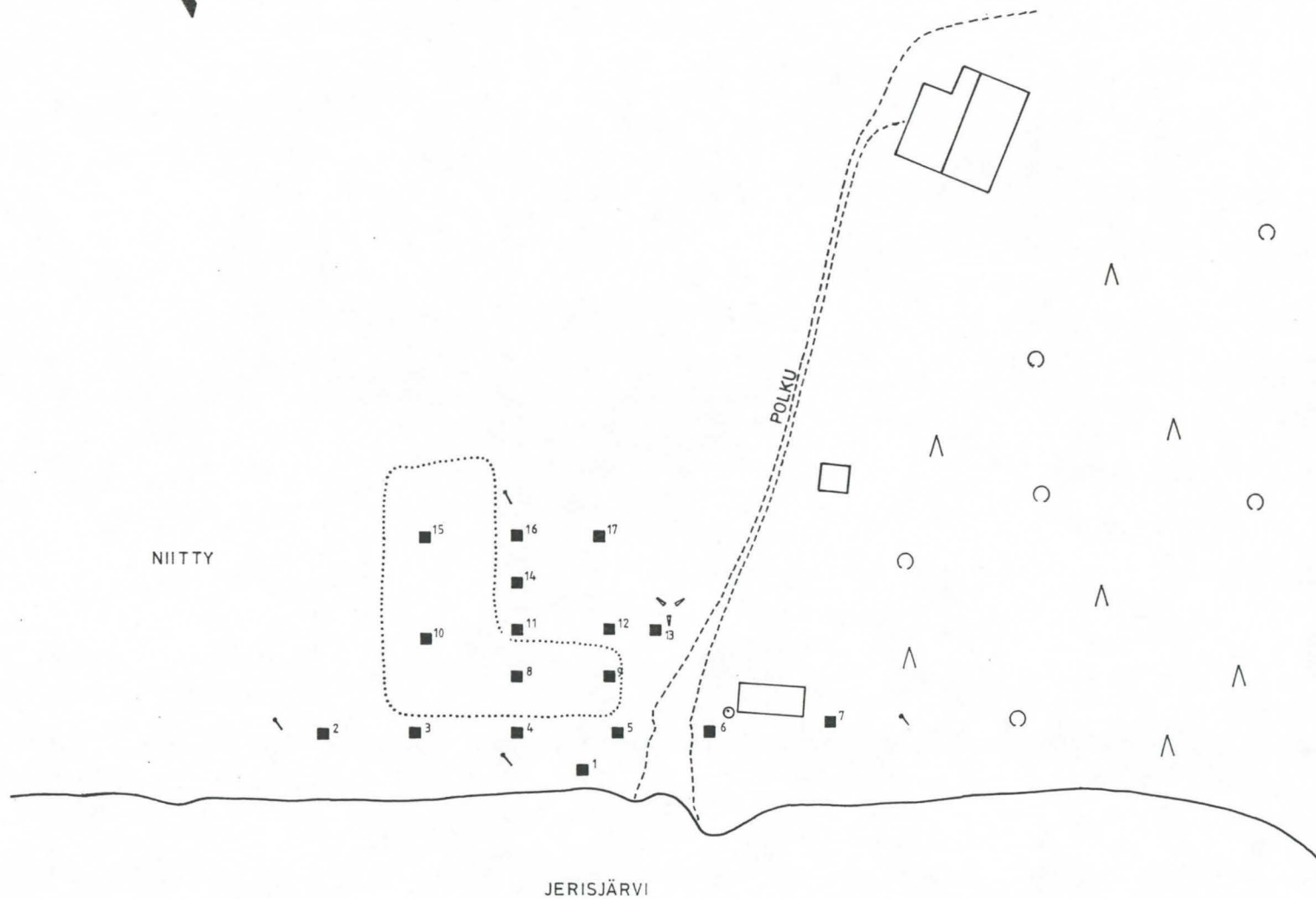
Kone

Mk 1:500

20m

Piirt. I. Iskierka - Hintikainen

	Asuinrakennus
	Ulkorakennus
	Koekuoppa ja sen numero
	Kiintopiste
	Koneen paikka
	Perunamaan raja
	Havumetsää
	Lehtimetsää
	Maastoon jätetty paalu

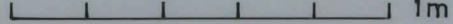

KITTILÄ 8 JERISJÄRVI KOIVAROVA
E. HINTIKAINEN 1989

Profiilikartta

Koekuoppa no: 4

Mk 1:20

 1m

T	Turve
A	Huuhtoutumiskerros
K	Keltaista savensekaista hiekkaa
B	Rikastumiskerros
c	Puhdas hiekka
	Kivi
	Hiiliraita

